

## الگوریتم های فرا ابتکاری در سیستم های نرم افزاری

محسن نصیری<sup>۱</sup>

<sup>۱</sup> کارشناسی مهندسی کامپیوتر، دانشگاه خبر، ایران.

نام نویسنده مسئول:

محسن نصیری

*Mohsen.nasiri23@gmail.com*

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۴/۰۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۵/۰۵

### چکیده

هدف از انجام این مقاله الگوریتم های فرا ابتکاری در سیستم های نرم افزاری است. الگوریتم های فرا ابتکاری به عنوان رویکردهایی عمومی و انعطاف پذیر برای حل مسائل بهینه سازی پیچیده معرفی شده اند. این الگوریتم ها برای مسائل پیچیده ای طراحی شده اند که یافتن جواب بهینه با روش های دقیق و کلاسیک غیر عملی یا زمان بر است. هدف اصلی الگوریتم های فرا ابتکاری، جستجوی کارآمد در فضای حل و یافتن جواب های نزدیک به بهینه با هزینه محاسباتی معقول است. ضرورت تلاش برای پیش بینی و کاهش خطا در سیستم های نرم افزاری از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد. با توجه به رشد روز افزون سیستم های کامپیوتری در تمامی بخش های صنعتی و آموزشی یکی از چالش های پیش روی این صنعت قابلیت اطمینان به این سیستم ها در زمان های مختلف کاری می باشد.

**واژگان کلیدی:** رقابت استعماری، الگوریتم فرا ابتکاری، کاهش خطا، سیستم نرم افزاری.

## مقدمه

سیستم‌های نرم‌افزاری مجموعه‌ای از برنامه‌ها، فرآیندها، و ابزارهایی هستند که به صورت یکپارچه برای انجام وظایف مشخصی طراحی شده‌اند. این سیستم‌ها برای پردازش اطلاعات، خودکارسازی فرآیندها، و افزایش بهره‌وری در کسب‌وکارها و زندگی روزمره استفاده می‌شوند.

به طور کلی اینترنت، به سرعت ما را به سمت پخش‌شدگی یا محیط اطلاعاتی به هم پیوسته برده است. در این محیط، داده‌ها در جاهای جغرافیایی گوناگون از هم قرار دارند. این ویژگی انگیزه خواندن و نوشتن داده‌ها را به صورت محلی پدید آورده است. در نتیجه دسترسی پذیری بر روی داده‌ها بالا رفته است و در پایان اجرایی سیستم به صورت جدی افزایش یافته است. از سوی دیگر کمبودهای طراحی و شکاف‌های امنیتی، خطاهایی را در نرم‌افزار به همراه داشته که در پایان این خطاها به شکست‌هایی در کل سیستم منجر خواهد شد. حال اگر خطایی در یکی از تکرارهای داده رخ دهد، به احتمال زیاد این خطا در تکرارهای دیگر نیز رخ خواهد داد.

در فرآیند تولید نرم‌افزار، مرحله ی آزمون از پراهمیت ترین و پرهزینه ترین مرحله های نرم‌افزاری است. یکی از اصلی ترین عملیات در این مرحله، بررسی قطعات نرم‌افزاری برای یافتن خطاها است. پیش بینی قطعات مستعد خطا، روشی است که برای تعیین قطعاتی که می بایست در مرحله ی آزمون برای یافتن خطاها بررسی شوند، به کار می رود. معیارهایی که معمولاً در این روش استفاده می شود، معیارهای عمومی نرم افزار همانند اندازه ی قطعه، عمق درخت توارث، تعداد دستورات شرطی و غیره هست که اکثراً ویژگی مشترکی که بین قطعات خطادار وجود داشته باشد را نشان نمی دهند. در این مقاله سعی شده بر روی ویژگی هایی از کد که بر روی خطادار شدن قطعات تأثیر می گذارد، تمرکز شود. از عوامل بروز خطا در قطعات، تغییراتی است که بر روی آن ها صورت گرفته است. [۸]

اما این تغییرات تأثیر خود را مستقیم بر روی خود قطعه نشان نمی دهند، بلکه از عوامل بروز خطا در قطعات وابسته هستند. لذا امروزه با توجه به رشد نرم‌افزارها از نظر اندازه و پیچیدگی، حفظ کیفیت بالای محصول نرم‌افزاری، یکی از مهم‌ترین مشکلات پیشروی صنعت نرم‌افزار است. پیش‌بینی‌کننده‌های خطا، ابزارهای مناسب و مقرون به صرفه‌ای برای رفع این مشکل هستند. [۱۴]

از آنجایی که اکثر نقص‌های یک محصول نرم‌افزاری فقط در بخش کوچکی از ماژول‌های آن یافت می‌شوند، با تشخیص زودهنگام مستعد خطا بودن ماژول‌ها، توسعه‌دهندگان نرم‌افزار می‌توانند منابع محدود موجود را برای آزمون دقیق ماژول‌های مستعد خطا تخصیص دهند تا یک نرم‌افزار با کیفیت بالا در زمان مقرر، تولید گردد. به عنوان مثال، قبل از آزمون سیستم، شناسایی اجزایی که به احتمال زیاد در حین عملیات باعث بروز خطا می‌گردند، می‌تواند اثربخشی تلاش برای آزمون نرم‌افزار را بهبود بخشد. به همین دلیل روش‌های مختلف مدل‌سازی پیش‌بینی خطای نرم‌افزار توسعه داده شده‌اند و به طور واقعی برای پیش‌بینی کیفیت نرم‌افزار مورد استفاده قرار می‌گیرند [۲]؛ بنابراین مفهوم اتکاپذیری سیستم‌های نرم‌افزاری مطرح می‌شود. به طور کلی اتکاپذیری یعنی، چقدر به سرویسی که سیستم نرم‌افزاری ارائه می‌کند، می‌توان اتکا کرد.

## ویژگی‌های اصلی الگوریتم‌های فراابتکاری

۱. انعطاف‌پذیری: الگوریتم‌های فراابتکاری می‌توانند در مسائل مختلف بهینه‌سازی با حداقل تغییرات مورد استفاده قرار گیرند.
۲. استفاده از مکانیزم‌های جستجوی تصادفی: این الگوریتم‌ها معمولاً از فرآیندهای تصادفی برای اکتشاف و بهره‌برداری از فضای جستجو استفاده می‌کنند.
۳. قابلیت ترکیب: الگوریتم‌های فراابتکاری می‌توانند با سایر روش‌های بهینه‌سازی ترکیب شوند تا نتایج بهتری به دست آورند.
۴. کاربردپذیری گسترده: این الگوریتم‌ها در مسائل مختلفی از جمله مسیریابی، زمان‌بندی، تخصیص منابع و بهینه‌سازی شبکه استفاده می‌شوند.

## دسته‌بندی الگوریتم‌های فراابتکاری

### ۱. الگوریتم‌های مبتنی بر جستجوی محلی

این الگوریتم‌ها با بهبود تدریجی یک جواب اولیه از طریق جستجوی فضای همسایگی عمل می‌کنند. Tabu Search جستجوی ممنوع: با حفظ لیستی از جواب‌های ممنوع از بازدید دوباره نقاطی از فضای جستجو جلوگیری می‌کند. Simulated Annealing بازپخت شبیه‌سازی شده: با شبیه‌سازی فرآیند خنک‌سازی فلزات، احتمال پذیرش جواب‌های بدتر را به تدریج کاهش می‌دهد.

### ۲. الگوریتم‌های مبتنی بر جمعیت

این الگوریتم‌ها با استفاده از مجموعه‌ای از جواب‌ها (جمعیت) برای جستجو در فضای حل عمل می‌کنند. Genetic Algorithms الگوریتم‌های ژنتیک: با الهام از فرآیند تکامل زیستی و استفاده از عملگرهایی مانند تقاطع و جهش. Particle Swarm Optimization (Swarm Optimization) بهینه‌سازی ازدحام ذرات: با الهام از رفتار اجتماعی گروه‌های حیوانی مانند پرندگان. Ant Colony Optimization بهینه‌سازی کلونی مورچه: با شبیه‌سازی رفتار مورچه‌ها در یافتن کوتاه‌ترین مسیر.

### ۳. الگوریتم‌های مبتنی بر طبیعت

این الگوریتم‌ها از پدیده‌ها و فرآیندهای طبیعی الهام گرفته‌اند. Harmony Search جستجوی هماهنگی با الهام از فرآیند تنظیم هماهنگی در موسیقی. Firefly Algorithm الگوریتم کرم شب‌تاب: با شبیه‌سازی رفتار نوری کرم‌های شب‌تاب. Grey Wolf Optimizer بهینه‌سازی گرگ خاکستری با الهام از رفتار شکار گروهی گرگ‌ها.

۴. الگوریتم‌های ترکیبی (Hybrid Metaheuristics) این الگوریتم‌ها ترکیبی از روش‌های مختلف فراابتکاری یا کلاسیک هستند. مثال: ترکیب الگوریتم ژنتیک با جستجوی ممنوع برای بهبود بهره‌وری.

## کاربردهای الگوریتم‌های فراابتکاری

### ۱. مسیریابی و لجستیک

- بهینه‌سازی مسیر در مسائل حمل‌ونقل و شبکه‌های توزیع.
- مثال: استفاده از Ant Colony Optimization برای یافتن کوتاه‌ترین مسیر.

### ۲. زمان‌بندی

- تخصیص منابع به فعالیت‌ها در بازه‌های زمانی معین.
- مثال: استفاده از Genetic Algorithms برای زمان‌بندی تولید.

### ۳. طراحی مهندسی

- بهینه‌سازی پارامترهای طراحی در سیستم‌های مهندسی.
- مثال: استفاده از Particle Swarm Optimization در طراحی آیرودینامیکی.

### ۴. یادگیری ماشین

- تنظیم ابرپارامترها و انتخاب ویژگی.
- مثال: استفاده از Simulated Annealing برای تنظیم مدل‌های یادگیری عمیق.

## مزایا و معایب الگوریتم‌های فراابتکاری

مزایا:

۱. قابلیت حل مسائل پیچیده و غیرخطی.
۲. عدم نیاز به اطلاعات دقیق درباره ساختار مسئله.
۳. امکان جستجوی در فضای گسترده‌تر و جلوگیری از افتادن در بهینه‌های محلی.

۱. هزینه محاسباتی بالا در برخی الگوریتم‌ها.
۲. وابستگی به تنظیم پارامترها برای عملکرد بهینه.
۳. عدم تضمین یافتن جواب بهینه مطلق.

<sup>2</sup> PingGuo

الگوریتم‌های تقریب منظم توابع و الگوریتم‌های درخت تصمیم‌گیری مقایسه کردند. آن‌ها نوع دوم خطا را با استفاده از پارامتر (C) به نام خطای پنالتی ماشین‌های بردار پشتیبانی کنترل کردند و ادعا کردند که الگوریتم پیشنهادی آن‌ها در بسیاری از حوزه‌های نرم‌افزاری قابلیت استفاده را دارد.

راجرز و همکاران (۲۰۱۳) در مقاله‌ای یک الگوریتم نیمه نظارتی پیشینه‌سازی انتظار ارائه کردند. آن‌ها از دیتاست JM1 برای آموزش داده‌ها و از دیتاست‌های مستقل دیگر برای تست داده‌های دیده نشده استفاده کردند. آن‌ها برچسب‌های کلاس‌ها را به عنوان داده‌های مفقود شده فرض کردند و با استفاده از الگوریتم نیمه نظارتی پیشینه‌سازی انتظار، کلاس هر نمونه دیده نشده را مشخص کردند.

کاتال<sup>۱</sup> و دیگران (۲۰۱۰) برای ارزیابی کیفیت نرم‌افزار و شناسایی ماژول‌های نرم‌افزاری مستعد خطا، یک الگوریتم نیمه نظارتی ساده به نام YATSI را ارائه کردند. در ابتدا یک سیستم نرم‌افزاری با کاربرد مشخص معرفی شد. در مرحله دوم، آن‌ها روش به کارگیری تصادفی مجموعه‌ای از الگوریتم‌های با نظارت (دسته‌بندی) را معرفی کردند به طوری که الگوریتم‌های با نظارت به صورت مشترک بر روی چندین دیتاست اعمال شدند. در مرحله سوم، عملکرد سیستم نرم‌افزاری را بر مبنای الگوریتم نیمه نظارتی YATSI ارزیابی کردند. سپس روش به کارگیری تصادفی مجموعه‌ای از الگوریتم‌های با نظارت را مبتنی بر الگوریتم YATSI ارائه کردند. نتایج ارزیابی نشان داد هنگامی الگوریتم YATSI کارایی سیستم نرم‌افزاری را بهبود می‌دهد که کارایی روش به کارگیری تصادفی مجموعه‌ای از الگوریتم‌های با نظارت بر روی دیتاست‌های بدون توازن کاهش یابد. آن‌ها نتیجه گرفتند که کارایی الگوریتم YATSI قابلیت مقایسه با روش به کارگیری تصادفی مجموعه‌ای از الگوریتم‌های با نظارت آن الگوریتم‌ها بر اساس تحقیقات زیادی انتخاب می‌شوند را دارد.

کازولا (۲۰۱۱) در تحقیقی یک الگوریتم نیمه نظارتی به نام MSNF برای ارزیابی کیفیت نرم‌افزار (قابلیت اطمینان نرم‌افزار و تست نرم‌افزار) ارائه کرده است. این روش نیازی به دانش قبلی و اوراکلی برای برچسب‌های کلاس ندارد و خطاهای نرم‌افزاری را بدون قاعده تعریف شده و به صورت پویا در حین اجرای نرم‌افزار، شناسایی می‌کند. این الگوریتم مبتنی بر الگوریتم ماشین‌های بردار پشتیبان می‌باشد. JOHN با استفاده از یک مثال ساده مفاهیم تئوری الگوریتم بیان کرده و در مرحله بعدی تعیین موقعیت خطاهای نرم‌افزاری و شناسایی مؤلفه‌های نرم‌افزاری مستعد خطا، پیچیدگی زمانی و پتانسیل عملیاتی بودن الگوریتم را بررسی کرده است. او در آزمایش‌های انجام شده با فایل داده‌های True Music مشخص کرده که دقت شناسایی خطاهای نرم‌افزاری افزایش و پیچیدگی زمانی تست نرم‌افزار کاهش یافته است و نتایج رضایت بخشی را در رگرسیون تست و تعیین محل خطاهای نرم‌افزار و شناسایی مؤلفه‌های نرم‌افزاری مستعد خطا به دست آورده است. میزان اطمینان قابلیت‌های عملیاتی الگوریتم MSNF در حوزه‌های عملیاتی گوناگون بررسی نشده است و حل مسائل دنیای واقعی مطالعات بیشتری را بر روی برنامه‌های عملیاتی در دامنه‌های دیگر، پیچیدگی و سایر برنامه‌ها نیاز دارد.

موسوی (۱۳۹۴) به بررسی تشخیص نفوذ در شبکه‌های کامپیوتری به شیوه یادگیری نیمه نظارتی برخط پرداخته است. با گسترش سریع و روزافزون استفاده از اینترنت در دهه‌های اخیر مبحث امنیت شبکه به یکی از نگرانی‌های اصلی در حوزه فناوری اطلاعات تبدیل شده است. تکنیک‌های یادگیری ماشین ابزار قدرتمندی در حوزه تشخیص نفوذ و حمله به شبکه‌های کامپیوتری به شمار می‌روند در سیستم‌های تحت شبکه داده‌ها به صورت تدریجی دریافت می‌شوند و امکان دسترسی به همه داده‌ها به طور همزمان وجود ندارد از طرف دیگر به علت کمبود داده‌های برچسب‌دار استفاده از داده‌های بدون برچسب که به تعداد زیاد موجود هستند می‌تواند به پیش‌بینی بهتر برچسب‌ها کمک کند لذا در این مقاله با فرض قرارگیری داده‌ها بر روی منیفولد با بعد کمتر امکان دسته‌بندی هرچه بهتر داده‌ها با ترکیب دسته‌بندی برخط و یادگیری نیمه‌نظارتی صورت می‌گیرد. مقایسه روش پیشنهادی منیفولد برخط با روش‌های پیشین بر روی حجم زیادی از داده NSL-KDD نشان می‌دهد که علاوه بر حفظ دقت نسبت به روش‌های برون خط زمان و حافظه مورد نیاز برای دسته‌بندی داده ورودی جدید به شبکه کمتر می‌شود. دشتی و رافع (۱۳۹۳) به بررسی رویداد گرایی در معماری سرویس‌گرا با استفاده از سیستم‌های انتقال گراف پرداخته‌اند. از آنجاکه سیستم‌های نرم‌افزاری در بسیاری از برنامه‌های کاربردی حساس و بحرانی نقش دارند ممکن است یک

<sup>1</sup> Catal

خطای کوچک در آن‌ها منجر به بروز مشکلات جدی شود؛ بنابراین به نظر می‌رسد از چالش‌های طراحی سیستم‌هایی بر پایه معماری سرویس‌گرا ایجاد این سیستم‌ها به صورت عاری از خطاست که این امر بدون در نظر گرفتن جنبه‌های کیفی همچون قابلیت اطمینان و امنیت در هنگام طراحی و پیاده‌سازی سیستم محقق نخواهد شد. در این مقاله سعی شده با استفاده از یکی از ابزارهای صوری معماری سرویس‌گرا را نرمال کنیم. از آنجاکه روش‌های صوری بر پایه ریاضی هستند چارچوبی را برای مدل‌سازی و راستی آزمایی سیستم‌های نرم‌افزاری مبتنی بر معماری سرویس‌گرا فراهم می‌کنند که بتوان آن‌ها را به طور صحیح مدل‌سازی، پیاده‌سازی و ارزیابی کرد.

دهقانی و همکاران (۱۳۹۳) به بررسی ارائه روشی جدید جهت ارزیابی قابلیت استفاده مجدد مؤلفه‌های نرم‌افزاری پرداخته‌اند. تقاضا برای برنامه‌های کاربردی نرم‌افزاری جدید رو به افزایش است ولی تعداد متخصصان باتجربه مورد نیاز برای این کار در حال افزایش نیستند؛ استفاده مجدد به عنوان یک ابزار قدرتمند برای غلبه بر بحران نرم‌افزار است. لذا ما قصد داریم تا با استفاده از ترکیب این سه روش و استفاده از ابزار جدید، بتوانیم معایبی که در روش‌های قبل وجود داشت را برطرف نماییم. چون استنباط قوانین و استخراج مجموعه اولیه این قوانین برای سیستم فازی کار دشواری است بنابراین پیشنهاد می‌شود الگوریتم درخت تصمیم‌گیری برای انتخاب مجموعه اولیه قوانین فازی مورد استفاده قرار گیرد. همچنین با کمک روش شبکه عصبی می‌توانیم قوانین استخراج شده فوق را بهبود بخشیده و یا اصلاح نماییم که در نتیجه موجب ایجاد یک سیستم فازی کارآمد جهت ارزیابی قابلیت استفاده مجدد از مؤلفه‌های نرم‌افزاری می‌شود.

## نتایج

سیستم‌های نرم‌افزاری به عنوان یک بخش اساسی از دنیای مدرن، نقش کلیدی در بهبود کیفیت زندگی و ارتقای کارایی در تمامی جنبه‌های زندگی انسان‌ها ایفا می‌کنند. این سیستم‌ها با ترکیب فناوری‌های پیشرفته، توانسته‌اند فرآیندهای پیچیده را ساده‌تر کرده و دسترسی به اطلاعات و منابع را سریع‌تر و دقیق‌تر کنند. یکی از مهم‌ترین دستاوردهای سیستم‌های نرم‌افزاری، افزایش اتوماسیون و کاهش نیاز به مداخلات انسانی در وظایف تکراری است که به صرفه‌جویی در زمان و هزینه منجر می‌شود. همچنین، نرم‌افزارهای پیشرفته، امکان مدیریت بهتر داده‌ها و تصمیم‌گیری‌های مبتنی بر اطلاعات دقیق‌تر را فراهم می‌کنند.

با وجود این مزایا، توسعه و نگهداری سیستم‌های نرم‌افزاری با چالش‌هایی نظیر پیچیدگی، امنیت، و نیاز به پشتیبانی مداوم مواجه است. اطمینان از پایداری، مقیاس‌پذیری، و امنیت این سیستم‌ها برای موفقیت و پذیرش آن‌ها در بلندمدت ضروری است. طراحی دقیق و مدیریت هوشمند این سیستم‌ها می‌تواند از بروز مشکلات پیشگیری کند. همچنین، گسترش فناوری‌های نوین نظیر هوش مصنوعی، یادگیری ماشین، و اینترنت اشیا (IoT) فرصت‌های جدیدی برای توسعه سیستم‌های نرم‌افزاری ایجاد کرده است. این سیستم‌ها اکنون نقش بیشتری در اتصال افراد، کسب‌وکارها و دستگاه‌ها ایفا می‌کنند. در نهایت، سیستم‌های نرم‌افزاری می‌توانند ابزاری قوی برای پیشرفت جامعه باشند، به شرط آنکه طراحی آن‌ها مبتنی بر نیازهای واقعی کاربران و با رعایت اصول اخلاقی و امنیتی صورت گیرد. آینده این حوزه پر از فرصت‌ها برای بهبود زندگی انسان‌ها و ایجاد دنیایی هوشمندتر خواهد بود. سیستم‌های نرم‌افزاری جهت توسعه با چالش‌هایی مواجه است که در زیر به آن اشاره شده است. پیچیدگی: با بزرگ‌تر شدن سیستم، پیچیدگی نیز افزایش می‌یابد. مدیریت منابع: اطمینان از بهینه‌سازی منابع سخت‌افزاری و نرم‌افزاری. تضمین کیفیت: اطمینان از عملکرد صحیح سیستم در تمامی شرایط. امنیت: مقابله با تهدیدات سایبری.

## منابع

- (۱) عسکری، محمد مهدی؛ خطیبی بردسیری، وحید. (۱۳۹۳). ارائه یک مدل ترکیبی هوشمند به منظور پیش‌بینی نقص نرم‌افزار. همایش ملی مهندسی و علوم کامپیوتر، ۳ آذر.
- (۲) علی قار داشی، فاطمه (۱۳۹۳). پیش‌بینی خطا در نرم‌افزار مبتنی بر روش‌های یادگیری ماشین. سمینار کارشناسی ارشد.
- (۳) آرزو موسوی، "تشخیص نفوذ در شبکه‌های کامپیوتری به شیوه یادگیری نیمه نظارتی بر خط"، کنفرانس بین‌المللی یافته‌های نوین پژوهشی در مهندسی برق و علوم کامپیوتر، ۱۳۹۴.
- (۴) رضا عزمی، بشری پیشگو، نرگس نوروزی و محمدرضا نیک پور، "ارائه یک چارچوب تجمیعی در یادگیری به روش نیمه نظارتی"، شانزدهمین کنفرانس بین‌المللی سالانه انجمن کامپیوتر ایران، ۱۳۸۹.
- (۵) انسیه دهقانی، مهدیه قزوینی و حجت بابایی، "ارائه روشی جدید جهت ارزیابی قابلیت استفاده مجدد مؤلفه‌های نرم‌افزاری"، همایش الکترونیکی پژوهش‌های نوین در علوم و فناوری، ۱۳۹۳.
- (۶) رؤیا دشتی و وحید رافع، "بررسی رویداد گرایی در معماری سرویس گرا با استفاده از سیستم‌های انتقال گراف"، کنفرانس ملی ایده‌های نو علوم مهندسی، ۱۳۹۳.
- 7) Sommerville.Ian, "software Engineering," Wiley,6th Edition,2000.
- 8) Aviz'ienis. Algirdas, Laprie. Jean-Claude. Randell. Brian," Fundamental Concepts of Dependability, " university of New Castel,2001.
- 9) Koren. Israel, Krishna. C.Mani, "fault tolerant system," Morgan Kaufmann Publishers in an imprint of Elsevier, 2007.
- 10) Eusgeld. Irene, Fraikin. Falk, Rohr.Matthias, Salfner Felix, " Software Reliability," Springer - Verlag Berlin Heidelberg, 2008, Dependability Metrics, LNCS 4909, pp. 104–125.
- 11) Oliver Chapell. Bernhard Schölkopf and Alexander Zien. Semi-Supervised Learning. Massachusetts Institute of Technology 2006.
- 12) X. Zhu. Semi-supervised learning literature survey. Technical Report 1530, Department of Computer Sciences, University of Wisconsin, Madison, 2005.
- 13) J. Hoffart, F. M. Suchanek, K. Berberich, and G. Weikum, "YAGO2: A spatially and temporally enhanced knowledge base from Wikipedia," Artif. Intell., vol. 194, pp. 28–61, Jan. 2013.
- 14) Maengsik Choi, Harksoo Kim, "Social relation extraction from texts using a support- vector-machine-based dependency trigram kernel", Information Processing & Management, Vol.49, pp. 303-311, 2013.
- 15) Federica Bisio, Sergio Decherchi, Paolo Gastaldo, Rodolfo Zunino, "Inductive bias for semi-supervised extreme learning machine", Neurocomputing, Vol.174, pp. 154-167, 2016.
- 16) Andrew Carlson, "Coupled Semi-Supervised Learning for Information Extraction", Computer Science Carnegie Mellon, 2010.
- 17) T. Khoshgoftaar and N. Seliya, "Comparative Assessment of Software Quality Classification Techniques : An Empirical Case Study," Empir. Softw. Eng., vol. 9, no. 3, pp. 229–257, 2114.
- 18) K. Dejaeger, T. Verbraken, and B. Baesens, "Toward Comprehensible Software Fault Prediction Models Using Bayesian Network Classifiers," IEEE Trans. Softw. Eng., vol. 39, no. 2, pp. 237–257, 2113.

- 19) Seliya. Naeem, Khoshgoftar. Taghi M, "Semi-supervised for software Quality Estimation," IEEE, 2004.
- 20) J.T. M. Khoshgoftar, S. Zhong, N. Seliya. "Analyzing software measurement data with clustering techniques," IEEE Intelligent Systems, vol. 19, no. 2, pp. 20-27, 2004.
- 21) Seliya. Naeem, Khoshgoftar. Taghi M, "Analyzing Software Quality with Limited Fault-Proneness Defect Data," IEEE, 2005.
- 22) Xing. Fei, Guo. Ping, R. Lyu .Michael, "A Novel Method for Early Software Quality Prediction Based on Support Vector Machine," Computer.ORG. 2005.
- 24) Seliya, N. and Khoshgoftar, T.M., "Software Quality Analysis of Unlabeled Program Modules with Semisupervised Clustering," IEEE Transactions on Systems, Man And Cybernetics-Part A: Systems And Humans, 37(2), 201-211, 2007.